

عنوان مقاله:

تحلیل الگوی گفتمانی عناصر زبان شناختی و فرایندهای گفتمان رمان چراغ ها را من خاموش می کنم

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های بین رشته ای ادبی، دوره 2، شماره 4 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 34

نویسندگان:

هدا امینی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، واحد تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت حیدریه، ایران.

مهیار علوی مقدم - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران

محمود فیروزی مقدم - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، واحد تربت حیدریه، دانشگاه آزاد اسلامی، تربت حیدریه، ایران

خلاصه مقاله:

تحلیل گفتمان انتقادی، رویکردی میان رشته‌ای در حوزه‌های زبان‌شناسی، نقد ادبی و جامعه‌شناسی است که بر کارکرد اجتماعی زبان در جامعه و سیاست و نحوه بازتولید قدرت اجتماعی و سیاسی تأکید میکند. بر اساس نظریه نورمن فرکلاف، برای کشف لایه‌های زیرین و تحلیل الگوی گفتمانی، باید سه سطح «توصیف»، «تفسیر» و «تبیین» را بررسی کرد. برای دست یافتن به الگوی گفتمانی در سطح «تبیین» که سطح اصلی و بنیادین در بررسی جامعه‌شناسی زبان است، باید سطح «توصیف» (شاخصهای زبان‌شناختی، عناصر صوری زبان و دستور زبان متن) و سطح «تفسیر» (فرایندهای گفتمان، بافت موقعیتی متن و عوامل بینامتنی) مورد توجه قرار گیرد. در این مقاله که به روش تحلیلی-توصیفی به گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای، روش تحلیل داده‌ها به روش کیفی و روش استدلال استقرایی (ازجز به کل) انجام شده میکوشیم برپایه نظریه گفتمانی نورمن فرکلاف، به بررسی رابطه دیالکتیک زبان و قدرت و زبان و گفتمان در رمان چراغها را من خاموش میکنم صرفا در دو سطح توصیف و تفسیر بپردازیم. دستاورد تحلیل گفتمانی این رمان این است که زویا پیرزاد با تسلط بر گونهای آوایی، واژگانی، ساختار جمله و انواع آن و شخصیت پردازی متن در این اثر، زیر ساختی مناسب برای ورود به سطوح دیگر تحلیل گفتمان انتقادی ایجاد کرده است. کاربرد الگوی گفتمانی رمان چراغها را من خاموش میکنم، از نظر فرکلاف، در سطح توصیف، یعنی توصیف عناصر زبان‌شناختی و ساختهای زبانی و در سطح تفسیر، یعنی تفسیر فرایندهای گفتمان، گامی است در شناخت لایه‌های زیرین این رمان و شناخت ساختارها و کنش اجتماعی و جهان‌نگری انتقادی و جامعه‌شناختی.

کلمات کلیدی:

مطالعات مطالعات میان‌رشته ای، الگوی گفتمانی، تحلیل گفتمان انتقادی، زویا پیرزاد، نورمن فرکلاف

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1196158>

